

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta ja kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 29 §:n kumoamisesta

Kaupunginhallitus 22.06.2026
272/00.04.00/2026

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta ja kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 29 §:n kumoamisesta.

Esityksessä ehdotetaan, että Kansaneläkelaitos laskuttaisi kunnan rahoitusosuuden perustoimeentulotuen kustannuksista kunnalta. Laskutus tapahtuisi kuukausittain, eikä rahoitusosuutta enää vähennettäisi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta.

Laskutusmenettelyyn siirryttäisiin vuoden 2029 alusta lukien.

Esitys liittyy hallitusohjelman kirjaukseen, jonka mukaan hallitus uudistaa perustoimeentulotuen kuntarahoituksen toteuttamista siten, että perustoimeentulotuen kustannukset on lähetettävä Kansaneläkelaitokselta kunnille läpinäkyvässä muodossa kuukausittaisena tiedonantona.

Kevään 2026 kehysriihessä hallitus päätti, että vuoden 2029 alusta siirrytään järjestelmään, jossa Kela laskuttaa kunnilta perustoimeentulotuen kuntaosuudet reaaliaikaisesti (2 kuukauden viive), nykyisen kahden vuoden viiveen sijaan.

Esityksen tavoitteena on tehdä perustoimeentulotuen kustannuksista kunnille läpinäkyvämpiä sekä yksinkertaistaa kunnan peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmää. Lausunto tulee toimittaa 14.8.2026 mennessä lausuntopalveluun.

Oheismateriaali:

- Lausuntopyyntö VN/13995/2026
- Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta ja kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 29 §:n kumoamisesta, luonnos 2.6.2026

Lisätiedot: Talous- ja tietohallintojohtaja Salla Manni, puh. 040 579 8702, salla.manni@viitasaari.fi

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus päättää antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Viitasaaren kaupunki katsoo, että lähtökohtaisesti perustoimeentulotuen rahoitusvastuun ei tulisi kuulua kunnille. Perustoimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluvaa viimesijaista sosiaaliturvaa, jonka tarveperustaan ja myöntämiseen kuntien vaikutusmahdollisuudet ovat välillisiä ja sote-uudistuksen jälkeen entistä vähäisempiä. Monet pitkäaikaisten tukitarpeiden taustalla olevat ilmiöt kuten työkyvyttömyys tai syrjäytyminen kytkeytyvät ensisijaisesti sosiaali- ja terveystalouden järjestelmään.

Esitetyn muutoksen tavoitteena on perustoimeentulotuen kustannusten läpinäkyvyys ja parempi ajantasaisuus, mikä on sinänsä tuen osarahoittajan näkökulmasta kannatettavaa. Myös laskutuksen perusteena

olevien henkilötietojen luovuttaminen tuen osarahoittajalle on perusteltua, mutta teknisenä toteutustapana ei tulisi olla salassa pidettävien henkilötietojen toimittaminen laskun liitteenä vaan katselu Kelan etuustietopalvelun kautta tähän käyttötarkoitukseen myönnetyllä valtuudella.

Lakimuutoksista kunnille aiheutuvat kustannukset tulee korvata täysimääräisesti.

Esitetty muutos oli tarkoitus toteuttaa kunnan peruspalvelujen valtionosuusuudistuksen yhteydessä. Viitasaaren kaupunki pitää valtionosuusjärjestelmän kokonaisuudistuksen pikaista toteuttamista välttämättömänä.

Päätös

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lausunnon toimittaminen lausuntopalveluun (talous- ja tietohallintojohtaja)